

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

16.3.2011

B7-0198/2011

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Euroopa naabruspoliitika idamõõtmel läbivaatamine

Marek Siwiec

väliskomisjoni nimel

RE\861072ET.doc

PE459.744v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon Euroopa naabruspoliitika idamõõtmel läbivaatamise kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse idapartnerluse riikide välisministrite 13. detsembri 2010. aasta kohtumise järeldusi;
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone: 19. jaanuari 2006. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika kohta¹, 15. novembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta², 6. juuli 2006. aasta resolutsiooni Euroopa naabruse ja partnerluse instrumendi kohta³, nõukogu 5. juuni 2008. aasta iga-aastase aruande kohta Euroopa Parlamendile ÜVJP peamiste aspektide ja valikute kohta⁴ ning 19. veebruari 2009. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi läbivaatamise kohta⁵, samuti 17. jaanuari 2008. aasta resolutsiooni Musta mere regionaalpoliitilise lähenemisviisi kohta⁶ ja 20. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu Musta mere strateegia kohta⁷;
- võttes arvesse oma 20. mai 2010. aasta resolutsiooni vajaduse kohta ELi Lõuna-Kaukaasia strateegia järele⁸;
- võttes arvesse Euroopa naabruspoliitika (ENP) arengut alates 2004. aastast ja eelkõige komisjoni eduaruandeid selle rakendamise kohta;
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Armeenia, Aserbaidžani, Valgevene, Gruusia, Moldova Vabariigi ja Ukraina kohta, samuti nende riikidega (v.a Valgevene) suhtlemiseks moodustatud parlamentaarsete koostöökomisjonide soovitusi;
- võttes arvesse ülalmainitud 15. novembri 2007. aasta resolutsiooni lõiget 41, milles soovitatakse moodustada Ida-Euroopa naabruspoliitika parlamentaarne assamblee (Euronest);
- võttes arvesse koos Armeenia, Aserbaidžani, Gruusia ja Moldovaga vastu võetud tegevuskavasid ning koos Ukrainaga vastu võetud assotsieerimiskava;
- võttes arvesse välissuhete nõukogu 26. juuli 2010. aasta järeldusi Euroopa naabruspoliitika kohta;

¹ ELT C 287E, 19.1.2006, lk 312.

² ELT C 282E, 6.11.2008, lk 443.

³ ELT C 303E, 13.12.2006, lk 760.

⁴ ELT C 285E, 26.11.2009, lk 11.

⁵ ELT C 76E, 25.3.2010, lk 83.

⁶ ELT C 41E, 19.2.2009, lk 64.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P7_TA-PROV(2011)0025.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0193.

- võttes arvesse 7. mail 2009. aastal Prahast toimunud idapartnerluse riikide tippkohtumise ühisavaldust;
 - võttes arvesse komisjoni 12. mai 2010. aasta teatist, milles tehakse kokkuvõtte Euroopa naabruspoliitikast¹;
 - võttes arvesse komisjoni 3. detsembri 2008. aasta teatist idapartnerluse kohta²;
 - võttes arvesse komisjoni 5. detsembri 2007. aasta teatist tõhusa Euroopa naabruspoliitika kohta³, 4. detsembri 2005. aasta teatist Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta⁴, 12. mai 2004. aasta teatist Euroopa naabruspoliitika strateegiadokumendi kohta⁵ ning 11. märtsi 2003. aasta teatist laienenud Euroopa naaberriikide kohta, milles esitatakse uus raamistik suheteks ida- ja lõunanaabritega⁶;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1638/2006, millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi loomise kohta⁷;
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 13/2010 „Kas uus Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahend on edukalt käivitunud ja annab Lõuna-Kaukaasias (Armeenias, Aserbaidžaanis ja Gruusias) tulemusi?“
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Lissaboni lepinguga on loodud vajalikud tingimused selleks, et EL saaks tõhustada oma suhteid kõikide toimijate ja partneritega, eelkõige oma naabritega ning saaks suurendada nende suhete järjepidevust;
- B. arvestades, et vastavalt ELi lepingu artiklile 8 arendab liit naabruses asuvate riikidega privilegieeritud suhteid, mille eesmärk on luua heaolu ja heanaaberlikkuse ala, mis rajaneb liidu väärtustel ja mida iseloomustavad koostööl põhinevad tihedad rahumeelsed suhted;
- C. arvestades, et Euroopa naabruspoliitika (ENP) on algusest peale aidanud tugevdada sidemeid partnerriikidega ja toonud konkreetset kasu; arvestades, et ikka veel leidub probleeme ning et praegu tuleks keskenduda kavandatu elluviimisele, kusjuures tegevusprioriteedid peaksid olema selgelt kindlaks määratud, kriteeriumid peaksid olema selged ning vahetegemise aluseks peaksid olema saavutused;
- D. arvestades, et idapartnerlus on oluline poliitiline raamistik, mis võimaldab vastutuse, jagatud vastutuse ja tingimuslikkuse põhimõtete alusel süvendada suhteid partnerriikidega ja nende vahel; arvestades, et tihedamad suhted nõuavad suuremat ühist pühendumist ning konkreetset arengut hea valitsemistava ja demokraatlike normide suunas;

¹ KOM(2010)0207.

² KOM(2008)0823.

³ KOM (2007)0774 lõplik.

⁴ KOM(2006)0726 lõplik.

⁵ KOM(2004)0373 lõplik

⁶ KOM(2003)0104 lõplik.

⁷ ELT L 310, 9.11.2006, lk 1.

- E. arvestades, et idapartnerluses keskendutakse neljale alljärgnevale temaatilisele koostööplatvormile: demokraatia, hea valitsemistava ja stabiilsus; majandusintegratsioon ja lähenemine ELi poliitikale; keskkond, kliimamuutused ja energiavarustuse kindlus; inimestevahelised kontaktid;
- F. arvestades, et Euronesti parlamentaarse assamblee kaudu tehtava koostööga püütakse saavutada positiivseid tulemusi – see on platvorm, kus vahetatakse arvamusi, jõutakse ühistele seisukohtadele meie aja globaalsetes probleemides, mis seostuvad demokraatia, poliitika, majanduse, energiavarustuse kindluse ja sotsiaalküsimustega, ning tugevdatakse piirkonna riikide ja ELi vahelisi ning idapartnerite omavahelisi suhteid;
- G. arvestades, et EL peaks edendama ja oluliselt tugevdama nn alt üles lähenemisviisi ning selleks suurendama majanduslikku toetust kodanikuühiskonnale ja edendama ajakirjandus- ja kogunemisvabadust, et toetada demokratiseerimisprotsessi, mis on püsiva stabiilsuse eeltingimus;
- H. arvestades, et lahendamata piirkondlikud konfliktid Euroopa Liidu naabruses õõnestavad nendest puudutatud riikide jätkusuutlikku majanduslikku, sotsiaalset ja poliitilist arengut ning kahjustavad tõsiselt piirkondlikku koostööd, stabiilsust ja julgeolekut; arvestades, et need takistavad tõsiselt ka Euroopa naabruspoliitika täieliku potentsiaali ja prioriteetide väljaarendamist; arvestades, et sellised konfliktid segavad ENP tõelise ja tulemusliku mitmepoolse mõõtmega väljaarendamist; arvestades, et endiselt alahinnatakse kodanikuühiskonna võimalikku rolli nendes riikides;
- I. arvestades, et Valgevene, Tuneesia ja Egiptuse elanike hiljutised repressiivsete režiimide vastased meeleavaldused näitasid selgelt nende õiguspäraseid demokraatlikke püüdlusi;
- J. arvestades, et ELi ja selle liikmesriikide poliitika Tuneesia ja Egiptuse ebademokraatlike režiimide toetamiseks ja nendega koostöö tegemiseks on nurjunud ja see peaks olema õpetlik ka ELi ja Valgevene suhete seisukohalt, ning arvestades, et ELi Euroopa naabruspoliitika tervikuna peaks olema väärtustepõhine;
- K. arvestades, et Euroopa naabus- ja partnerlusinstrument (ENPI) on aidanud lihtsustada ENP rahastamist; arvestades, et sellele järgneva vahendi kavandamisel tuleks arvesse võtta ENP strateegilist läbivaatamist ning kavandamise käigus tuleks pidada ulatuslikke konsultatsioone,

Üldised tähelepanekud seoses ENP läbivaatamisega

1. tunnustab ELi ja selle naaberriikide suhetes Euroopa naabruspoliitika raames saavutatud edu ning kinnitab veel kord väärtusi, põhimõtteid ja kohustusi, millel ENP rajaneb, sealhulgas demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõiguste ja põhivabaduste kaitset, turumajandust, säästvat arengut ja head valitsemistava; on seisukohal, et ENP on endiselt strateegiliselt tähtis raamistik lähimate partneritega suhete tihendamiseks ja tugevdamiseks, et toetada nende riikide poliitilisi, sotsiaalseid ja majandusreforme, ning rõhutab, et programmide ja tegevuse kavandamisel ja rakendamisel on oluline säilitada ühise vastutuse põhimõte;
2. väljendab rahulolu ENP käimasoleva läbivaatamise üle ja toonitab, et selle protsessi

tulemusena peaksid ELi sidemed naaberriikidega veelgi tugevnema, ning rõhutab, et ehkki nende riikide püüded ja eesmärgid võivad üksteisest erineda, võivad nad kõik saada ELi lähedasteks poliitilisteks liitlasteks;

3. märgib, et ENP kahte mõõdet (lõuna- ja idamõõde) tuleks käsitada ühe ja sama prioriteetidepoliitika lahutamatu osadena; rõhutab vajadust olla paindlik ja diferentseerida oma lähenemisviisi konkreetse partneri eripära arvestades ning parandada rahaliste vahendite kasutamist;
4. rõhutab, et ENP strateegiline läbivaatamine peaks näitama kõikide partnerite suuremat poliitilist pühendumist ning tugevdama tulemuspõhist diferentseerimist, mis põhineks täpselt määratletud kriteeriumidel;
5. peab eriti oluliseks pidevalt hinnata mitte ainult rakendatud programmide seniseid tulemusi, vaid ka seda, kas partnerluse raames kasutatud vahendid on olnud piisavad; on seisukohal, et selline menetlus võimaldab tulevikus parandada puudujääke ja ebaõnnestunud valikuid;
6. rõhutab vajadust tunnistada Lissaboni lepingust tulenevaid muutusi, eelkõige komisjoni asepresidendi ja ELi kõrge esindaja tugevdatud rolli, Euroopa välisteenistuse ning laienemise ja naabruspoliitika voliniku ametikoha loomist ja Euroopa Parlamendi uusi volitusi, et suurendada ELi välispoliitika järjepidevust ning tõsta selle välismõõtmega ja -tegevuse tõhusust ja õiguspärasust;
7. kutsub Euroopa välisteenistust ja ELi delegatsioone kogu maailmas igati aitama tagada inimõiguste ja poliitiliste põhimõtete jõulisemat integreerimist kolmandate riikide poliitilise olukorra analüüsidesse ning abiprojektide kaudu nende põhimõtete viimist võimalikesse n-ö ümberkujunduslikesse poliitilistesse meetmetesse;

ENP idamõõde

8. hindab positiivselt idapartnerluse käivitamist, mis kujutab endast poliitilist raamistikku ENP idamõõtmega arenguks ja mille eesmärk on süvendada ja tugevdada ELi ja tema idanaabrite suhteid, edendada poliitilist assotsieerumist, majanduslikku integreerumist ja õigusaktide ühtlustamist ning samas toetada partnerriikide poliitilisi ja sotsiaalmajanduslikke reforme; kutsub nõukogu, komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles selliste reformide jälgimiseks välja töötama selgeid võrdlusaluseid ning sealjuures võtma arvesse iga partneri erisusi, ka nende erinevaid eesmärgi ja potentsiaali; kutsub nõukogu, komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles kaasama Euroopa Parlamenti nimetatud võrdlusaluste väljatöötamisse; rõhutab, et majanduslikud reformid peavad toimuma koos poliitiliste reformidega ning et head valitsemistava võib saavutada üksnes demokraatlikele institutsioonidele tugineva avatud ja läbipaistva otsustusprotsessi kaudu;
9. rõhutab, kuivõrd tähtis on idapartnerluse raames jätkata stabiilsuse ja mitmepoolse usalduse suurendamist, nagu üksmeelselt deklareeriti Prahas toimunud idapartnerluse tippkohtumise ühisavalduses;
10. rõhutab, et Euroopa Liiduga ühinemise perspektiiv, mis on sätestatud ka Euroopa Liidu lepingu artiklis 49, võiks olla nende riikide reformide üheks liikumapanevaks jõuks ning

tugevdada nende orienteeritust sellistele ühistele väärtustele ja põhimõtetele nagu demokraatia, õigusriik, inimõiguste austamine ja hea valitsemistava;

11. tuletab meelde, et ühised põhiväärtused, nagu demokraatia, õigusriigi põhimõte, inimõiguste ja põhiväärtuste austamine, kohtusüsteemi sõltumatus ja korruptsioonivastane võitlus, massiteabevahendite vabadus ja valitsusväliste organisatsioonide tegevuse edendamine, mis on ENP ja idapartnerluse alused, peaksid jääma põhiliseks mõõdupuuks, millega hinnatakse partnerriikide tegevust; seepärast kutsub kõiki ENP partnereid üles astuma konkreetseid samme selles suunas; soovib seetõttu komisjonil ja Euroopa välisteenistusel nõudlikumalt suhtuda aastaste tegevusprogrammide rakendamisse selles valdkonnas;
12. märgib, et alates ENP käivitamisest 2004. aastal on täheldatud erinevaid tulemusi – mõnes partnerriigis on inimõiguste ja demokratiseerumise valdkonnas toimunud positiivne areng, teisel, eriti Valgevenes, on aga muutused olnud negatiivsed;
13. märgib, et Valgevene on jäänud ainsaks ENP ja idapartnerluse kahepoolsetes programmides piiratud osalevaks idapoolseks partnerriigiks ja Valgevene edasine kaasamine nendesse programmidesse sõltub tema valmisolekust tunnustada ühiseid väärtusi ja põhimõtteid; leiab, et hiljutised sündmused Valgevenes olid lõõgiks ELi arusaamale inimõiguste austamisest, demokraatiast ja õigusriigist; tunnustab välisasjade nõukogu 31. jaanuari 2011. aasta järeldusi Valgevene kohta; kutsub ELi üles rakendama kõiki vajalikke meetmeid, et neid järeldusi täies ulatuses järgida, muu hulgas püüdma reformiideega siduda Valgevene tavakodanikke, vähendades Schengeni viisade taotlemisega seotud bürokraatiat ja kulusid ning hõlbustades inimestevahelisi kontakte; sellega seoses palub liikmesriikidel rakendada ELi viisaeskirja Schengeni viisade väljastamisel võimalikult paindlikult; nõuab, et Euroopa Komisjon ja teised abistajad toetaksid demokraatlike parteide arengut Valgevenes, samuti suuremate valitsusväliste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide loomist ning kogukonna- ja kodanikualgatusi Valgevene piirkondades;
14. rõhutab, et mitmetes riikides ei vastanud valimiste õigusraamistik ja valimiste korraldus rahvusvahelistele standarditele; rõhutab rahvusvaheliste standardite ja kohustustega kooskõlas olevate vabade ja õiglaste valimiste tähtsust;
15. rõhutab, et korruptsioonivastane võitlus, eelkõige kohtusüsteemis ja politseis, peaks ELi suhete arendamisel idapartneritega olema üks esmatähtsaid valdkondi ning seda tuleks arvesse võtta ka terviklikus institutsioonide väljaarendamise raamistikus; rõhutab ka, et oluline on tõhustada võitlust organiseeritud kuritegevuse rahvusvaheliste võrgustike vastu ning nõuab tihedamat politsei- ja õigusvaldkonna koostööd ELi ametitega;
16. rõhutab, et oluline on täiendada ELi ja idapoolsete partnerriikide kahepoolseid suhteid mitmepoolse mõõtmega, milleks tuleb suurendada temaatilistes platvormides sisalduvate tegevuste ja algatuste hulka ning pöörata erilist tähelepanu piiriüleste projektide tugevdamisele, inimestevaheliste programmide tõhustamisele, piirkondliku koostöö stiimulite loomisele ja kodanikuühiskonnaga peetava aktiivse dialoogi edasisele tõhustamisele, et ühe vajaliku sammuna edendada avatud valitsusväliste institutsioonide loomist ning tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust; märgib siiski, et kahepoolne mõõde jääb endiselt tähtsaks ning nõuab selgemat ja rangemat diferentseerimist ja

tingimuslikkust, nii et kavatsused ja võetud kohustused täidetakse ning sisulistele saavutustele järgneksid konkreetseid sammud Euroopa Liiduga ühinemise suunas; on veendunud, et kõige edukamate partneritega suhete tihendamine avaldab teistele positiivset mõju ja võib aidata edendada mitmepoolset koostööd;

17. rõhutab, et oluline on jätkata piirkondliku koostöö edendamist Musta mere piirkonnas ning Musta mere piirkonda käsitleva ELi poliitika tõhustamist, milleks tuleb eelkõige käivitada terviklik ELi Musta mere strateegia ning tagada asjakohased rahalised ja inimressursid selle tulemuslikuks rakendamiseks; rõhutab, et ELi Musta mere poliitika ja idapartnerlus täiendavad teineteist, ning kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles positiivselt kasutama nende kahe algatuse eri lähenemisviise ja selgitama kõikidel tasanditel, kuidas seda märkimisväärset täiendavust paremini ära kasutada;
18. soovib piirkonna riikidel teha üksteisega tihedamat koostööd ning alustada kõigil asjakohastel tasanditel tõhustatud pikaajalist dialoogi, mis hõlmaks selliseid valdkondi nagu vabadus, turvalisus ja õigus, eelkõige aga piirihaldust, rännet ja varjupaigaküsimusi, võitlust organiseeritud kuritegevuse vastu, inimkaubandust, ebaseaduslikku sisserännet, terrorismi, rahapesu, uimastiäri ning politsei- ja õiguslast koostööd; tuleb meelde, et heanaaberlikud suhted on kõikidele ENP riikidele üks tähtsamaid eeltingimusi, mis tuleb täita Euroopa Liidu liikmeks pürgides;
19. rõhutab, et paljudes riikides on veel tõsisemaid probleeme sõnavabaduse austamisega, eelkõige meedias, ning ühinemis- ja kogunemisvabaduse võimaldamisega, ning et kodanikuühiskonna osaliste ja inimõiguste kaitsjate tegevust piiratakse põhjendamatult;
20. tunnustab kodanikuühiskonna organisatsioonide aktiivset rolli ENP alusväärtuste, eelkõige inimõiguste, meediavabaduse ja demokratiseerimise edendamisel; rõhutab, et nende organisatsioonide osa ning kaasatust projektide elluviimisesse ja järelevalvesse ENPI ja ENP tegevuskavade raames on vaja rohkem toetada – anda neile rahalist ja institutsioonilist toetust; peab tervitatavaks kodanikuühiskonna organisatsioonide, eelkõige partnerriikide organisatsioonide, aktiivset osalemist kodanikuühiskonna foorumil; soovib, et kodanikuühiskonna foorum kaasataks idapartnerluse ametlikesse nn platvormikohtumistesse ja temaatilistesse töörühmadesse;
21. on seisukohal, et vaja on põhjalikult hinnata kõigi selles protsessis osalevate kodanikuühiskonna organisatsioonide usaldusväärsust, et tagada meie tegevuse õiguspärasus ja tulemuslikkus;
22. rõhutab kohalike omavalitsuste tähtsust partnerriikide demokraatlikus arengus ning nõuab, et komisjon toetaks neid aktiivselt eesmärgiga tugevdada kohalikku demokraatiat ja kohalikku juhtimist; soovib laiendada ELi ja partnerriikide kohalike omavalitsuste vahelisi mestimisprogramme ning luua Ida-Euroopa ja Lõuna-Kaukaasia kohaliku ja piirkondliku tasandi assamblee;
23. rõhutab ametiühingute ja sotsiaalse dialoogi tähtsust idapoolsete partnerriikide demokraatliku arengu osana; rõhutab, et ametiühingute õigused on piiratud, ning kutsub idapartnereid üles töötajate ja ametiühingute õigusi tugevdama; soovib intensiivistada sotsiaalset dialoogi ja sotsiaalpartneritega konsulteerimist;

24. rõhutab sõnavabaduse ning vaba ja sõltumatu meedia, sealhulgas interneti tähtsust demokraatlike süsteemide arengule ning leiab, et see on vahend, mis aitab edendada nii selle piirkonna ühiskondade omavahelist teabevahetust ja suhtlust kui ka nende teabevahetust ja suhtlust ELiga; soovib ELil jätkata Belsati, Radio Racyja ja Valgevene Euroopa Raadio rahastamist ning toetada teiste meediaväljaannete loomist ja konsolideerimist, ka rahalise osaluse kaudu, mis aitaks ka edendada otsesuhtluskanaleid ühiskondade vahel; rõhutab, et tuleb lõpetada toetuse andmine riigi kontrolli all ja riigi omanduses olevale meediale, nagu see on Valgevenes;
25. tuletab meelde oma seisukohta, et assotsieerimislepingud on reformide edendamise oluline vahend ning need peaksid sisaldama konkreetseid tingimusi, ajakavasid ja võrdlusaluseid ning nendega peaks kaasnema regulaarne järelevalveprotsess, et tõhusalt ja terviklikult edendada kahepoolseid suhteid ELiga ning teha jõupingutusi selle nimel, et nende lepingute kõikide osade, st poliitiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste komponentide ning inimõiguste austamise kohustuste vahel valitseks üha suurem sidusus; rõhutab, et võimalikult kiiresti tuleks alustada institutsioonide väljaarendamise terviklike programmide teostamist; rõhutab, et kuna assotsieerimislepingud on oma olemuselt nõudlikud ja idapartnerluse tuleviku jaoks olulised, peaks EL asjaomastele riikidele andma tehnilist ja majanduslikku abi, et need saaksid täita oma kohustusi lepingute rakendamisel; tuletab komisjonile meelde tema kohustust hoida Euroopa Parlamenti ja vastutavaid raportööre nõuetekohaselt kursis assotsieerimislepingute läbirääkimisvõimetuse ja tegelike läbirääkimistega;
26. hindab positiivselt ELi kõrgetasemelise nõuanderühma tööd Armeenias ja samalaadse rühma tegevuse alustamist Moldovas; kutsub kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti ning komisjoni üles arutama sellise abi pakumise võimalust ka teistele idapoolsetele partnerriikidele;
27. on seisukohal, et suurem majanduslik integratsioon võib olla tugev sotsiaalseid ja poliitilisi muutusi mõjutav tegur; rõhutab, et laialdased ja terviklikud vabakaubandusalad kaubavahetuseks ELiga tuleb rajada alles pärast vajalike tingimuste täitmist; rõhutab, et need alad jäävad idapoolsetele partnerriikidele idapartnerluse üheks peamiseks ergutuseks ja tugevaks reforme soodustavaks stiimuliks, tingimusel et õigeaegselt viiakse läbi nende sotsiaalse mõju ja keskkonnamõju täielik hindamine; tunnistab samas, et laialdaste ja terviklike vabakaubandusalade kontseptsiooni tuleks kohandada vastavalt konkreetsete idapartnerluses osalevate riikide muutuvatele oludele;
28. rõhutab, et oluline on tugevdada kahe- ja mitmepoolset majanduskoostööd ENP partnerriikide vahel, kuna see tooks konkreetset kasu kodanikele, parandaks piirkonna poliitilist kliimat ja soodustaks partnerriikide majanduse arengut; soovib seetõttu rajada vabakaubandusalasid partnerriikide vahel;
29. täheldab Hiina üha suuremat majanduslikku esindatust idapartnerluse riikides;
30. rõhutab, et tähtis on toetada kodanike liikuvust, hoida inimestevahelisi kontakte ja juhtida migratsioonivoo, kasutades selleks eelkõige lihtsustatud viisamenetlust ning tagasivõtulepinguid ning liikudes järk-järgult viisanõude täieliku kaotamise suunas, kuni vajalikud tingimused on täidetud; kutsub ELi üles viivitamata jätkama aktiivseid läbirääkimisi selles küsimuses ning tagama samal ajal viisalihtsustuslepingute parema

rakendamise; peab soovitavaks, et kahepoolsed lepingud sisaldaksid sätteid ENP riikide migratsiooniseaduste ajakohastamise kohta; nõuab, et tagataks, et selliste lepingute ja poliitika rakendamine, eriti varjupaiga andmine, oleks eelkõige täielikult kooskõlas inimõiguste alaste rahvusvaheliste kohustuste ja ülesannetega ning ELi standarditega;

31. rõhutab lisaks asjaolu, et viisanõude täielikku kaotamist on võimalik kasutada tugeva stiimulina, et edendada partnerriikides demokratiseerimist ja inimõigustealaseid reforme, samuti vahendina selliste konkreetsete sammude tunnustamiseks, mis soodustavad poliitilist assotsieerumist ja majandusintegratsiooni ELiga ENP raames;
32. teeb ettepaneku, et komisjon avaldaks igal aastal hindamisaruande Euroopa tagasivõtulepingute kohta;
33. on arvamusel, et ENP riikide ja Frontexi vahelist koostööd tuleb tõhustada;
34. kutsub komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu üliõpilaste, õppejõudude, teadlaste ja ettevõtjate liikuvusele, tagama selleks vajalikud rahalised vahendid ning tugevdama ja laiendama olemasolevaid stipendiumiprogramme; rõhutab sellega seoses, et oluline on arendada idapartnerluse raames uusi projekte, milles keskendutakse paremini struktureeritud koostööle kõrghariduse ja teadusuuringute valdkonnas ning millega edendatakse vahetust ülikoolide tasandil ning avaliku ja erasektori partnerlust teadusuuringute valdkonnas; peab tervitavaks liikuvuse valdkonnas partnerlussuhete loomist Moldova ja Gruusiaga ning soovib selliste partnerlussuhete sõlmimist ka teiste idapoolsete partnerriikidega, mis oleks osa ELi üldisest lähenemisviisist rändeküsimustele; on sellega seoses seisukohal, et Schengeni viisaeeskirjas sisalduvat paindlikkust tuleks paremini kasutada ja rakendada, et hõlbustada selliste rühmade liikumist;
35. kinnitab veel kord oma kindlat toetust ELi rahastatavale projektile, mille kaudu antakse Euroopa Kolledži stipendiume ENP riikide ja ELi ülikoolilõpetanutele; on veendunud, et see võimaldab ELis ja selle naaberriikides koolitada tulevasi koostööpartnereid – st töötajaid ELi ja ENPga seonduvatele töökohtadele –, kes tunnevad täielikult ja professionaalsel tasemel ELi poliitika, õigusaktide ja institutsioonide sisu ning vaimu;
36. rõhutab valdkondadevahelise koostöö tähtsust, arvestades, et vastastikune sõltuvus kasvab eriti järgmistes valdkondades: energiajulgeolek, keskkond ja kliimamuutused, haridus, infotehnoloogia, teadustegevus, transport, sotsiaalne areng ja kaasatus, tööhõive ja töökohtade loomine ning tervishoiualane koostöö; rõhutab, et tõhusam valdkondlik koostöö aitaks edendada ELi ja ENP sisemiste poliitikavaldkondade sünergiat; on sellega seoses seisukohal, et tuleks soovitada rohkematel partnerriikidel sõlmida ELiga protokolle ühenduse programmides ja ametites osalemise kohta; hindab seetõttu positiivselt Moldova Vabariigi ja Ukraina liitumist energiaühendusega;
37. peab vajalikuks tihendada energiaalast koostööd, suurendada energiatõhusust ning edendada aktiivsemalt taastuvenergia kasutamist – need on ENP idapartneritega tehtava koostöö korraldamisel kesksed eesmärgid; rõhutab Nabucco projekti ja selle kiire rakendamise strateegilist tähtsust ning veeldatud maagaasi transportimise tähtsust AGRI projekti raames;

38. toonitab, et naaberriikidega tehtavat koostööd on vaja ELi vahenditest piisavalt rahastada, ning kinnitab veelkord ENPI kui ENP rahastamise vahendi väärtust; seda peaks arendama nii, et oleks võimalik paindlikumalt reageerida naaberriikide ja -piirkondade mitmesugustele vajadustele, tagada ENP poliitiliste eesmärkide ja ENPI programmitöö otsene seotus ning väljendada tuleviku ENP tulemuspõhist olemust; rõhutab aga vajadust tagada suurem paindlikkus ja parem kriisidele reageerimine ning sihipärasem abi, mis oleks suunatud eelkõige kodanikuühiskonnale ja kohalikule tasandile, kusjuures rakendataks nn alt üles lähenemisviisi ja välistataks õigustamatu riiklik sekkumine seoses rahalise abiga; rõhutab ENPI raames käivitatud mitmesuguste programmide juhtimise ja rakendamise protsessi jälgimise vajalikkust, ning rõhutab, et projektide rahastamise üks põhikriteerium peab olema nende projektide lisandväärtus kohaliku majanduse arengule ning sealjuures tuleb arvesse võtta iga projekti tegelikku maksumust ja reaalselt panust; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles juba järgmise rahastamisvahendi projekti koostamise varajases faasis konsulteerima parlamendi ja kodanikuühiskonna huvirühmadega;
39. nõuab rahastamise suurendamist demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi kaudu ja selle vahendite paremat kasutamist, et tõsta kodanikuühiskonna võimekust inimõiguste ja demokraatliku reformi edendamisel, ning valitsusväliste osalejate rahastamisvahendi kaudu, et toetada kodanikuühiskonna organisatsioonide elluviidavat väikesemahulist kohalikku arengutegevust eeskätt Valgevenes;
40. rõhutab piisava rahastamistaseme säilitamise tähtsust ning peab julgustavaks märgiks, et rahvusvaheliste finantseerimisasutuste ja teiste rahastajate omavaheline koordineerimine on paranenud, mis aitab suurendada tulemuslikkust ja luua sünergiat; rõhutab, et EL peaks pöörama rohkem tähelepanu praktilisele koostööle, mis aitab partnerriikidel paremini kasutada olemasolevaid ressursse, et need riigid saaksid tõhusamalt teostada reforme ja täita kohustusi, mis tulenevad ELiga sõlmitud mitmesugustest kokkulepetest; juhib tähelepanu sellele, et tuleb tugevdada vahetut seost tulemuste ja rahalise abi vahel (näiteks nn valitsemistava rahastu ENPI raames) eelkõige demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi vallas;
41. on seisukohal, et võiks kaaluda eelarvetoetust kui kasulikku võimalust, mis võib tulevikus pakkuda tõsiseid stiimuleid; on aga veendunud, et see peaks põhinema diferentseerimise põhimõttel ja tuleks muuta tingimuslikuks, sõltuvalt muu hulgas sellest, kas toetusesaajad riigid järgivad ühiseid väärtusi ja põhimõtteid, kui tõhusad on nende eelarvejuhtimise ja -kontrolli menetlused, kas korruptsioonitase on madal ning kas nad on võimelised kasutama saadavat toetust läbipaistval, tõhusal ja vastutustundlikul viisil;
42. peab vajalikuks eelarve 5. rubriigi ülemmäära olulist suurendamist eelkõige Euroopa naabus- ja partnerlusinstrumendi (ENPI) vajadusteks, võttes arvesse, et kuigi viimaste aastatega on saavutatud mõningat edu Euroopa Liidu ja partnerriikide tõhusama koostöö edendamisel ja järkjärgulises majanduslikus integratsioonis, on vaja teha rohkem, sest esile kerkivad uued probleemid ja koostöövaldkonnad;
43. palub komisjonil suurendada Euroopa naabuspoliitika idamõõtmele antavat rahalist toetust – kuid mitte Vahemere Liidu arvelt – idapartnerluse eesmärkide täitmiseks ja tulemuslikuks rakendamiseks;

44. juhhib tähelepanu asjaolule, et kuigi abi võib ENP riikidele mõjuda ergutavalt, ei piisa sellest säästva ja kestva arengu tagamiseks; kutsub seetõttu ENP riike üles tugevdama ja mobiliseerima oma kodumaiseid vahendeid, kaasama ENP tegevuskava rakendamisse aktiivselt erasektori, kohalikud omavalitsused ja kodanikuühiskonna ning suurendama oma vastutust seoses ENP projektidega;
45. märgib, et idapartnerluse noorsoomõõde on oluline ja järgnevateks aastataks suuri võimalusi pakkuv investeering ELi ja selle idapoolsete naaberriikide suhete tulevikku ning see on oluline nende partnerriikide demokratiseerimise ja nende seadusandluse Euroopa standarditega kooskõlla viimise seisukohalt; kordab, et komisjon peaks kasutama ELi 2011. aasta eelarves täiendavalt ENPI-le eraldatud miljon eurot idapartnerluse noorsoomõõde tugevdamiseks, andes sellest
- a) väikesi toetusi Euroopa Komisjoni või ELi delegatsiooni poolt väljastatud pakkumiskutsete alusel – need on suunatud ELi ja idapartnerluse riikide noorteorganisatsioonidele ühisprojektide läbiviimiseks,
 - b) stipendiume ENP idamõõdmes osalevate riikide üliõpilastele;
46. väljendab rahulolu 2. veebruaril 2011 Valgevene heaks korraldatud rahastajate konverentsi tulemuse üle, tänu millele on kasutada 87 miljonit eurot inimõiguste eestkõnelejate toetamiseks ning ametiühingute, uurimiskeskuste ja üliõpilasorganisatsioonide tugevdamiseks;
47. märgib, et EL osaleb aktiivsemalt oma idapoolsete naaberriikide julgeolekuküsimuste lahendamisel, mida näitab ELi piiriabi missiooni käivitamine Moldovas ja Euroopa Liidu järelevalvemissiooni alustamine Gruusias; palub kõrgel esindajal ja komisjoni asepresidendil ning Euroopa välisteenistusel intensiivsemalt osaleda Transnistria ja Lõuna-Kaukaasia pikaleveninud konfliktidele lahenduse otsimises, lähtudes rahvusvahelise õiguse põhimõtetest, eelkõige jõu mittekasutamise, enesemääramise ja territoriaalse terviklikkuse põhimõttest, kusjuures tuleks teostada aktiivsemat poliitikat ning osaleda aktiivsemalt ja nähtavamalt alalistes ja ajutistes konfliktilahendusstruktuurides, sealhulgas juba olemasolevates läbirääkimismudelites, eriti Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni asjaomastes mudelites;
48. palub kõrgel esindajal ja komisjoni asepresidendil ning Euroopa välisteenistusel välja töötada rohkem usaldust suurendavaid meetmeid ja kavasid, mille hulka kuuluksid uute missioonide ja avalikkusele suunatud kommunikatsioonistrateegiate rakendamine ning selliste pragmaatiliste algatuste ja innovaatiliste lähenemisviiside kaalumise nagu mitteametlikud kontaktid ja konsultatsioonid lahkulõõnud territooriumide kogukondade ja *de facto* ametivõimudega, et toetada kodanikukultuuri ja kogukondadevahelist dialoogi, jäädes samal ajal kindlaks ELi mittetunnustamispoliitikale; rõhutab, et tähtis on tugevdada heanaaberlike suhete põhimõtet ning arendada piirkondlikku koostööd ENP, idapartnerluse ja assotsieerimislepingute üle peetavate läbirääkimiste kaudu; leiab, et ELi eriesindajatel on ikka veel täita oluline roll, eriti seal, kus nende volitustel on piirkondlik mõõde, näiteks Lõuna-Kaukaasias; on seisukohal, et mitmepoolset mõõdet takistavate pikaleveninud piirkondlike konfliktide lahendamiseks tuleks võtta rohkem ja paremaid meetmeid;

49. on seisukohal, et ELi eriesindajate määramine eelkõige Transnistriasse ja Lõuna-Kaukaasiasse oleks kasulik selleks, et vähendada nende riikidega tegelevate ELi delegatsioonide töökoormust ja suurendada ELi osalust pikaleveninud konfliktide lahendamises rahvusvahelistel läbirääkimistel; rõhutab, et ELi eriesindajate tööd peaks koordineerima kõrge esindaja ja komisjoni asepresident;
50. peab murettekitavaks tõsiasja, et partnerriikide territooriumil toimuvate relvakonfliktide tõttu on sunniviisiliselt ümberasustatud isikud (pagulased ja riigisiselt ümberasustatud isikud) ikka veel ilma jäetud oma õigustest, sealhulgas tagasipöördumisõigusest, omandiõigustest ja õigusest isiklikule julgeolekule; kutsub kõiki osapooli üles tunnustama üheselt mõistetavalt ja tingimusteta neid õigusi, vajadust nende kiire rakendamise järele ja vajadust leida sellele probleemile kiire lahendus, mille puhul järgitaks rahvusvahelise õiguse põhimõtteid; palub komisjonil ja ELi liikmesriikidel sellega seoses jätkata ja tõhustada ELi abi ja rahalise toetuse andmist nendele idapoolsetele partnerriikidele, kes peavad ülalmainitud olukorraga tegelema, ning sealjuures aidata neil riikidel eelkõige parandada ja ehitada vajalikke hooneid ja teid, vee- ja elektrivarustuse infrastruktuuri ning haiglaid ja koole;

Euroopa Parlamendi roll

51. rõhutab Euroopa Parlamendi tähtsat osa poliitilise dialoogi edendamises ning naabruses asuvate partnerriikide vabaduse ja demokraatia toetamises, muu hulgas ka parlamendivalimiste vaatlusmissioonide kaudu; rõhutab endale võetud kohustust suurendada oma organite sidusust, tugevdada oma sidemeid kodanikuühiskonnaga ning tõhustada oma organite tegevust, sealhulgas paremini rakendada oma parlamentidevaheliste institutsioonidega seotud delegatsioone;
52. kinnitab veel kord, et toetab kindlalt Euronesti parlamentaarset assambleed, ning rõhutab selle rolli demokraatia ja demokraatlike institutsioonide tugevdamisel ning selle tähtsust idapartnerluse parlamentaarse mõõtmekehastajana; on seisukohal, et assamblee aitab rakendada tugevdatud Euroopa naabruspoliitikat ning lisab väärtust kõikidele osalistele, kes on huvitatud koostöö, solidaarsuse ja vastastikuse usalduse tugevdamisest ning heade tavade levitamisest; märgib, et Valgevene parlamendi liikmed on oodatud osalema Euronesti parlamentaarse assamblee töös, kuid ainult siis, kui Valgevene parlament valitakse demokraatlikult ja Euroopa Liit seda tunnustab;
53. rõhutab Euroopa Parlamendi osa ENP kujundamise kõikidel etappidel ja kõikides valdkondades – nii strateegiliste valikute tegemisel kui ka ENP rakendamise kontrollimisel – ning kinnitab veel kord oma valmidust jätkata parlamentaarse kontrolli õiguse kasutamist ENP rakendamise üle, kusjuures see hõlmab ka regulaarseid arutelusid komisjoniga ENPI rakendamise teemal; peab aga kahetsusväärseks, et asjaomaste programmidokumentide koostamise ajal olid konsultatsioonid ja juurdepääs dokumentidele piiratud; nõuab, et Euroopa Parlamendile tagataks juurdepääs volitustele, mis hõlmavad kõiki läbirääkimisel olevaid rahvusvahelisi lepinguid, kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 10, milles on sätestatud, et Euroopa Parlamenti teavitatakse viivitamata ja täielikult kõigil menetluse etappidel;
54. tunnustab nõukogu otsust kutsuda 2011. aasta teisel poolel kokku idapartnerluse riikide teine tippkohtumine; palub sellega seoses, et ELi liikmesriigid kasutaksid seda võimalust,

et saada ülevaade edusammudest ja vaadata veel kord läbi idapartnerluse strateegilised suunised, nii et idapartnerlus võiks ka edaspidi olulisi tulemusi anda;

*

* *

55. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa välisteenistusele, Regioonide Komiteele, ENP riikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile ja Euroopa Nõukogule.